

Homoseksualiteit

Toelichting

Doelstellingen

1. De leerlingen zijn er zich van bewust dat onder alle bevolkingsgroepen er mensen zijn die zich aangetrokken voelen tot iemand van hun eigen geslacht.
2. De leerlingen verwoorden dat er binnen de christelijke wereld en daarbuiten op verschillende wijze gedacht wordt over homoseksualiteit.
3. De leerlingen streven ernaar om respectvol en verdraagzaam te leren omgaan met mensen met homoseksuele gevoelens.
4. De leerlingen bestuderen verschillende Bijbelteksten over dit onderwerp rekening houdend met de context waarin deze teksten staan.
5. De leerlingen leggen uit dat de erkenning van homoseksuele relaties van liefde en trouw door de maatschappij relatief nieuw is.
6. De leerlingen zijn bereid om over hun eigen visie over homoseksualiteit na te denken en deze eventueel bij te sturen.

Achtergrond van het thema

Seksuele geaardheid, genderidentiteit, homofobie en transfobie zijn gevoelige thema's. Het is evenwel belangrijk om deze thema's aan te kaarten. Studies tonen aan dat homofoob en transfoob pesten een ernstige impact kan hebben op de jongeren die er het slachtoffer van worden op een cruciaal moment in hun leven. Het kan leiden tot slechte leerprestaties en in sommige gevallen tot voortijdig schoolverlaten. De lesbische, homoseksuele, biseksuele, transgender en interseksuele (LHBTI) jongeren vormen een risicogroep als het gaat om zichzelf pijn doen of hun leven in gevaar te brengen. Het aantal zelfmoorden onder deze jongeren is dan ook veel hoger dan het algemeen gemiddelde.

"Homofoob pesten is ... een morele schande, een ernstige schending van de mensenrechten en een gevaar voor de volksgezondheid".

Secretaris-generaal van de Verenigde Naties, Ban Ki-moon, op 8 december 2011

Homofoob en transfoob pesten is echter niet enkel gericht tegen lesbiennes, homoseksuelen, biseksuelen en transgenders, maar ook tegen elke jongere die niet zou beantwoorden aan de normen van "vrouwelijk" of "mannelijk" gedrag. Het komt voor op alle onderwijsniveaus, ook in basisscholen en ondermijnt gelijkheid, respect voor iedereen en het recht op kwaliteitsvol onderwijs in een veilige omgeving.

Om dit onderwerp ter sprake te brengen is het belangrijk om een veilige, open en ondersteunende omgeving te creëren en er zo voor te zorgen dat de leerlingen zoveel mogelijk kunnen delen en leren, vooral wanneer ze worden gevraagd om over gevoelige en soms controversiële thema's te spreken. Het kan handig zijn om op voorhand een aantal basisregels vast te leggen. Die zorgen er mee voor dat de leerlingen van meet af aan begrijpen welk gedrag er van hen wordt verwacht. Geef ze ook een gevoel van verantwoordelijkheid door ze aan te moedigen om hun eigen regels te ontwikkelen.

Voorbeelden van deze basisregels:

- We waarderen en respecteren elkaars vragen en mening.
- Persoonlijke zaken waar we het in de klas over hebben gehad, bespreken we niet met mensen buiten de klas: persoonlijke zaken houden we vertrouwelijk.
- We onderbreken elkaar niet.
- We kleineren of bekritisieren anderen niet.
- We mogen altijd passen als we een vraag niet willen beantwoorden.
- We mogen kiezen om niet mee te doen met een activiteit als we er ons niet goed bij voelen.
- Als we een vraag hebben die we niet voor de hele klas willen stellen, kunnen we ze anoniem aan de leraar stellen.

Invulling

Voor de invulling van deze lessenreeks is er door de leerplancommissie bewust voor gekozen om de doelstellingen beperkt te houden tot twee zaken: 1. Een respectvolle omgang met de homoseksuele medemens. 2. Een bewustwording dat er binnen de christelijke wereld verschillende visies zijn op homoseksualiteit. Wij raden daarom aan om heel dicht bij de concrete realiteit te blijven en bij de opbouw van de lessenreeks uit te gaan van het getuigenis van homoseksuele jongeren zelf, die als gelovige christenen, vertellen hoe zij met hun seksualiteit omgaan.

Wij attenderen hierbij op een documentaire van de EO: **Ik ben christen en homo**, waar drie jongens aan het woord komen die homoseksueel zijn en christen. En die alle drie op een heel andere manier met deze combinatie omgaan.

<http://www.eo.nl/archief/tv/jong/aflevering-detail/ik-ben-christen-en-homo/>

Naast de EO reportage staan er ook verschillende teksten van jongeren op internet die getuigen over hun homoseksualiteit en hun christen zijn, over hun worsteling om uit de kast te komen uit schrik voor de gemene reacties van hun directe omgeving en hun kerk. Als je homoseksualiteit in de klas ter sprake wilt brengen dan kunnen vooroordelen heel agressief verwoord worden. Dit hangt samen met het feit dat de leerlingen in een levensfase zitten waarin ze erg met hun eigen seksualiteit bezig zijn en misschien zelf homoseksuele gevoelens ervaren en daar heel zenuwachtig van worden. De eigen (homoseksuele) gevoelens worden onderdrukt en dit kan zich uiten door homoseksuele mannen/jongens en homoseksuele vrouwen/meisjes uit te schelden en zich heel stoer voor te doen. Sociale, religieuze en culturele invloeden van ouders, voorgangers en vrienden spelen een belangrijke rol in hun beleving.

Doelstelling 2,4,5

OPMERKING: De leerplancommissie heeft zich voorgenomen om in het najaar nog een document toe te voegen aan dit thema om te laten zien hoe verschillende groepen die bij onze denominatie horen, hun visie op en omgang met homoseksualiteit verantwoorden.

Leerlingen mogen natuurlijk hun mening hebben. En ze moeten ook niet bang zijn die visie - welke die ook is - in de les in te brengen. Wat jongeren vooral moeten leren is om onderscheid te maken tussen hun opvattingen over dit onderwerp en hun gedrag ten opzichte van concrete mensen. Dat je homoseksualiteit afwijst, betekent niet dat je de homoseksuele mens afwijst. Hieronder een schema dat inzicht geeft op de verschillende visies in verband met homoseksualiteit. Hierin worden drie stromingen onderscheiden: 1 progressief, 2 gematigd progressief/gematigd conservatief, 3 conservatief. Per stroming wordt aangegeven welke visie het meest gangbaar is met betrekking tot het hebben van een relatie, deelname aan het avondmaal, het hebben van een leidinggevende functie binnen de kerk en het laten inzegenen van een huwelijk. Hierbij moet opgemerkt worden dat daar waar gemeenten over veel vrijheden beschikken in het bepalen van hun eigen beleid het plaatselijk verschil sterk kan afwijken van het schema.

	Homoseksuele relatie	Deelname Avondmaal	Ambt (ouderling, oudste, diaken, predikant of dominee)	Trouwen/inzegenen huwelijk
Conservatief	Niet toegestaan	Nee, wel als men in onthouding leeft	Niet als men een relatie heeft.	Nee
Gematigd progressief/gematigd conservatief	Meestal afgekeurd, soms in plaatselijke gemeenten	Niet als men een relatie heeft, soms in plaatselijke gemeenten wel toegestaan	Niet als men een relatie heeft.	Nee, of in uitzonderlijke gevallen.
Progressief	Vormt geen probleem	ja	ja	ja

Ondanks het feit dat onze leerlingen afkomstig zijn uit verschillende denominaties is het de bedoeling van dit thema dat de leerlingen respectvol leren omgaan met iemand die homoseksueel geaard is.

Doelstellingen 3,6

Soms bereik je met beelden meer dan met woorden. Er bestaan verschillende films over het onderwerp homoseksualiteit waarbij ook homofobie aan bod komt. Zelf al hebben onze leerlingen soms heel sterke zwart wit ideeën over homoseksualiteit toch kunnen bepaalde

beelden hen doen nadenken over hun gedrag en zijn ze bereid om dit bij te sturen. Eventueel kan het ook motiveren om in te grijpen als ze getuige zijn van pestgedrag.

Didactische raad

Om het ijs te breken en het de leerlingen gemakkelijker te maken om over het thema te spreken kan je een van de volgende werkvormen uitproberen (Je kan deze werkvormen als taak opgeven zodat het resultaat bespreekbaar is bij aanvang van de volgende les).

Foto's maken

Als je een luchtige, creatieve en interactieve manier zoekt om homoseksualiteit onder de aandacht te brengen, is een foto-opdracht een optie. Je laat leerlingen foto's maken van willekeurige mensen. Vervolgens laat je hen deze foto's bekijken en beoordelen wat zij over de persoon op de foto kunnen zeggen (geslacht, leeftijd, seksuele voorkeur, opleiding, beroep, interesses, etc.). Deze opdracht kan leerlingen inzicht geven in de vooroordelen en stereotypen van waaruit ze denken en handelen. De beoordeling van de foto's kan een ingang zijn voor een gesprek over vooroordelen en stereotypering en de gevolgen daarvan. Door leerlingen zelf de foto's te laten maken, zijn ze meer betrokken bij het bespreken van de foto's (omdat het hun eigen foto's betreft). Daarnaast combineer je het creatieve en actieve aspect van foto's maken met het meer serieuze bespreken en analyseren van de foto's, wat een goede combinatie is om leerlingen enthousiast te krijgen.

Spelregels:

- Spreek met leerlingen af dat ze voordat ze een foto maken, aan mensen vragen of dit mag.
- Spreek af wat de tijdspanne is.
- Laat leerlingen zelf hun foto's uitprinten
- Vraag per foto wat er in de leerlingen opkomt wat voor persoon dit is. Gebruik deze beoordeling als de basis voor het verdere gesprek.

Paint your identity

Dit is een creatieve werkvorm met dezelfde opzet als de vorige, met het verschil dat bij deze opdracht leerlingen zichzelf visualiseren en vervolgens door anderen (onbekenden) laten beoordelen wat voor mens zij zijn. Hiermee wordt een situatie gecreëerd waarin leerlingen in aanraking komen met het oordeel van anderen over henzelf en het ongenoegen wanneer dit niet klopt. Door te kijken wat anderen aan de hand van jouw portret over je zeggen, krijg je inzicht in de vooroordelen en stereotypen van mensen. De leerlingen zullen zoals gezegd merken dat niet alles klopt wat gezegd wordt en dit kan een eyeopener zijn dat alles wat zij zelf over anderen denken ook niet hoeft te kloppen.

Spelregels

- Belangrijk is dat het niet gaat om wie het mooist kan schilderen.
- Tijdens het bespreken van de schilderijen wordt er met respect gesproken over elk schilderij en de persoon erachter.
- Laat de leerling reageren als zijn/haar schilderij besproken is. Dit is de start van een gesprek over vooroordelen en stereotypen.

Lees- en kijktip

Boek

Justin Lee, *Verscheurd*. Er bestaan uiteraard veel boeken over dit onderwerp maar 'Verscheurd' brengt ons het levensverhaal van Justin Lee en zijn worsteling als christen met zijn homo zijn. Justin Lee is een Amerikaan en evangelisch christen.

Film

Een film die homofoob gedrag bespreekbaar maakt is *baisers cachés*. Nadeel van deze film is dat het een Franse film is uit 2016 en (nog) niet met Nederlandstalige ondertiteling te verkrijgen.

Korte inhoud: Nathan is 16 jaar en woont alleen met zijn vader Stéphane. Als nieuwkomer op de middelbare school wordt hij uitgenodigd voor een feest. Daar ontmoet hij Louis, een jongen van zijn klas en wordt verliefd op hem. Wanneer ze zich buiten het zicht van de genodigden bevinden kussen ze elkaar, maar iemand neemt een foto van hen. Weldra wordt de foto gepubliceerd op Facebook en dit veroorzaakt een ware storm in hun leven omdat ze het slachtoffer worden van pesterijen en afwijzing.